

Programbeskrivning för programmet

**Energimyndighetens
arbete med nära-
nollenergibyggande**

2014-06-18 – 2017-06-30

Beslutsdatum
2014-06-16

Innehåll

1	Sammanfattning	4
2	Bakgrund & Syfte	6
3	Programmets inriktning	8
3.1	Vision.....	8
3.2	Syfte.....	8
3.3	Mål.....	8
3.4	Framgångskriterier.....	9
4	Kontrollstation 2015	10
4.1	Syfte.....	10
4.2	Mål.....	10
4.3	Effektmål.....	10
4.4	Genomförande.....	10
4.5	Ekonomiska förutsättningar.....	11
4.6	Övrigt.....	11
5	Mätning- och demonstration av nya lågenergibyggnader	12
5.1	Syfte.....	12
5.2	Mål.....	12
5.3	Genomförande.....	12
5.4	Ekonomiska förutsättningar.....	13
5.5	Ansökningskriterier och hantering av ansökningar.....	13
5.6	Programråd.....	14
6	Kunskaps- och kompetenshöjning av nyckelgrupper	15
6.1	Syfte.....	15
6.2	Mål.....	15
6.3	Indikatorer.....	15
6.4	Genomförande.....	15
7	Övrigt gemensamt för programmet	17
7.1	Information om programmet.....	17
7.2	Målgrupp och intressenter.....	17
7.3	Energirelevans.....	18
7.4	Samhälls- och näringslivsrelevans.....	18
7.5	Miljöaspekter.....	18
7.6	Programmets budget.....	19

8	Samband	20
9	Ytterligare information	21
10	Referensunderlag	22

1 Sammanfattning

Denna programbeskrivning beskriver Energimyndighetens arbete med energihushållningskrav för nära-nollenergibyggander.

Myndigheten har i regleringsbrev tilldelats sammanlagt 120 miljoner kronor för åren 2014-2016 för insatser som främjar lågenergibyggande.

Enligt det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda¹ ska EU:s medlemsstater se till att alla nya byggnader senast den 31 december 2020 är nära-nollenergibyggander. Medlemsländerna ska även vidta åtgärder för att stimulera att byggnader som renoveras omvandlas till nära-nollenergibyggander. Direktivet innebär att alla nya byggnader på sikt ska vara mycket energieffektiva och att ombyggnad ska göras så att man väsentligt förbättrar byggnadens energiprestanda.

Definitionen ska gälla från 2018-12-31 för nya byggnader som används och ägs av offentliga myndigheter och från och med 2020-12-31 för alla nya byggnader.

Det övergripande syftet för programmet är att få fram underlag för att se hur byggreglerna gällande energihushållningskraven kan sättas mot bakgrund av kraven från EU samt att höja kunskapsnivån om lågenergibyggande.

Programmets omfattning

Programmet består av tre delar som ska leda fram till underlag för regeringens beslut om en definition av nära-nollenergibyggander samt kunskapshöjande insatser².

1. Kontrollstation 2015 (2014-2015) tillsammans med Boverket.
2. Mätning och demonstrationsinsatser för lågenergibyggander (2014-2017)
3. Kunskap- och kompetenshöjning hos relevanta aktörer (2014-2017)

Kontrollstation 2015

Energimyndigheten och Boverket har tillsammans fått i uppdrag av regeringen att utarbeta underlag för kontrollstation 2015 avseende nära-nollenergibyggander. Myndigheterna ska senast den 9 juni 2015 lämna underlag till den s.k. kontrollstationen avseende nära-nollenergibyggander.

Mätning- och demonstration av nya lågenergibyggander

Ett flertal lågenergibyggander ska utvärderas. Det handlar om att mäta, följa upp och analysera resultatet av mätningarna i lågenergibyggander. Syftet är att visa

¹ Direktiv 2010/31/EU

² Regeringens skrivelse 2011/12:131 Regleringsbrev för Energimyndigheten 2014

om kraven i BBR kan skärpas samtidigt som det är fastighetsekonomiskt, samhällsekonomiskt och miljömässigt motiverat.

Kompetenshöjande insatser

Parallellt med mätning och demonstration kommer Energimyndigheten även att initiera och stödja ett antal utbildnings- och kompetenshöjande insatser för att öka medvetenheten och kunskapen om lågenergibyggande relevanta aktörer inom fastighets- och byggbranschen och offentlig sektor.

Övrigt

Härutöver har Boverket i uppdrag att i nära dialog med Energimyndigheten, föreslå definition och kvantitativ riktlinje avseende energihushållningskrav för nära-nollenergibyggnader. Detta uppdrag ska redovisas den 15 juni 2015.

2 Bakgrund & Syfte

En tredjedel av Sveriges energianvändning går till bostäder och lokaler, varav närmare sextio procent går till uppvärmning. Just inom fastighetssektorn bedöms också möjligheterna stora att energieffektivisera och att använda energin effektivare. Således är potentialen för att spara energi genom att förbättra byggnadernas energiprestanda stor.

Effektiv användning är en förutsättning för resurshushållning. Det finns idag exempel på nya byggnader med energiprestanda som ligger långt under Boverkets byggregler. Exempel finns på renovering av byggnader med halverad energianvändning som resultat.

EU har i det omarbetade direktivet om byggnaders energiprestanda³ ställt krav på att EU:s medlemsstater ska se till att alla nya byggnader senast den 31 december 2020 är nära-nollenergibyggnader. Medlemsstaterna ska även vidta åtgärder för att stimulera att byggnader som renoveras omvandlas till nära-nollenergibyggnader. I direktivet ställs krav på att Sverige ska anta en nationell definition för vad en nära-nollenergibyggnad är, samt att en nationell handlingsplan ska tas fram för att främja omställningen till sådana byggnader.

I december 2011 kom skrivelsen 2011/12:131 från regeringen med titeln ”Vägen till nära-nollenergibyggnader”. Där efterfrågar regeringen ett mer gediget underlag för att senare kunna besluta om en specifik definition av vad en nära-nollenergibyggnad är. Skrivelsen innehåller även förslag på främjande-insatser, se bilaga 1.

I januari 2014 gav regeringen Boverket och Energimyndigheten i uppdrag att utarbeta underlag för kontrollstation 2015.

Energimyndigheten har i regleringsbrev för 2014 fått ytterligare – utöver regeringens skrivelse - riktlinjer för uppgiften om den s.k. demonstrationssatsningen och de kunskapshöjande insatserna.

Energimyndigheten har tilldelats totalt 120 miljoner kronor åren 2014-2016 (30+45 +45 mnkr) för samtliga tre delar.

Ur regeringens skrivelse:

Främjandeåtgärderna bör bland annat omfatta demonstrationsprojekt med större geografisk spridning än vad som hittills har gällt för byggande av lågenergibyggnader i Sverige, kompetenshöjande insatser för nyckelgrupper, kontinuerlig uppföljning och utvärdering av såväl alla tekniska egenskapskrav

³ Europaparlamentet och rådets direktiv 2010/31/EU av den 19 maj 2010 om byggnaders energiprestanda

och kostnadsaspekter kopplade till energieffektiva byggnader. Målnivåer för demonstrationsprojekt som ska genomföras bör vara att byggnadens energibehov i stort sett ska kunna täckas med som mest 105,9 kWh/m², om byggnaden är uppförd i norra Sverige, och som minst med 20 kWh/m². Det bör även vara möjligt att genomföra demonstrationsprojekt med målnivåer som ligger mellan dessa gränsvärden.

3 Programmets inriktning

3.1 Vision

Visionen för programmet är ett svenskt byggnadsbestånd som består av en hög andel byggnader med mycket hög energiprestanda och där den låga mängd energi som krävs i mycket hög grad tillförs i form av energi från förnybara energikällor.

3.2 Syfte

Syftet med programmet är att erhålla ett gediget underlag för definitionen av näronnenergibygnader som kan användas som underlag för revidering av BBR. Detta innefattar utvärdering av huruvida lågenergibygnader är fastighetsekonomiskt, samhällsekonomiskt och miljömässigt motiverat samtidigt som de lever upp till tekniska och brukarelaterade grundkrav.

Programmet syftar även till att öka erfarenheten och kompetensen kring byggnation av lågenergibygnader inom bygg- och fastighetsbranschen och därmed skapa en bredare acceptans och marknadsspridning av energieffektiva lösningar och system.

3.3 Mål

Effektmålen för programmet är att:

- Erfarenheten av planering, projektering, byggande, kvalitetsäkring, mätning och uppföljning av lågenergibygnader har ökat inom fastighets- och byggbranschen,
- Andelen lågenergibygnader av det totala antalet nybyggnationer och renoveringar har ökat,
- Den geografiska spridningen av byggda och renoverade lågenergibygnader har ökat.
- Medvetenhet och kunskap om lågenergibygnader och dess kostnadseffektivitet har fått bred spridning,

Programmålen är att:

Genomföra mätningar i storleksordningen 30- 60 befintliga lågenergibygnader med god geografisk spridning

- Genomföra mätningar i storleksordningen 30- 60 nya och renoverade lågenergibygnader med god geografisk spridning. Tillräcklig kvalitetssäkrad mätdata erhålls som underlag för analys av

energianvändning, inomhusklimat och kostnadseffektivitet som underlag för definitionen av nära-nollenergibyggnad.

- Insatser för kompetens- och kunskapsuppbyggnad har genomförts för nyckelaktörer.

3.4 Framgångskriterier

Särskild vikt läggs på följande framgångskriterier i programmet:

- Att mätning och utvärdering av energianvändning och övriga tekniska egenskapskrav inom projekten kan genomföras med hög kvalitet,
- Att demonstrationsprojekt genomförs med god geografisk spridning över hela landet,
- Att aktörer med begränsad erfarenhet av lågenergibyggnader har medverkat inom programmet och kompetenshöjande insatser.

För att mäta programmets måluppfyllelse används följande indikatorer:

- Antal genomförda projekt av byggnadstyperna småhus, flerbostadshus och lokaler samt nyproduktion och renovering av dessa,
- Geografisk spridning av genomförda demonstrationsprojekt,
- Antal medverkande marknadsaktörer i demonstrationsprojekt.
- Antal deltagare i kompetens- och kunskapsuppbyggande insatser

4 Kontrollstation 2015

Denna del baseras på att Energimyndigheten och Boverkets uppdrag att utarbeta underlag för kontrollstation 2015 avseende nära-nollenergibyggnader. Myndigheterna ska senast den 9 juni 2015 lämna underlag till den s.k. kontrollstationen avseende nära-nollenergibyggnader.

Denna del i programmet beskrivs utförligare i gemensam utredningsplan för Energimyndigheten och Boverket.

4.1 Syfte

Utvärdera befintliga lågenergibyggander samt redogöra för andra nordiska länders arbete med NNE-byggander.

4.2 Mål

Genomföra mätning och utvärdering av energianvändning och övriga tekniska egenskapskrav i 30-60 befintliga lågenergibyggnader.

Projektet pågår januari 2014- 9 juni 2015.

4.3 Effektmål

Boverket erhåller underlag för energihushållningskraven i byggreglerna.

4.4 Genomförande

Regeringen har gett Energimyndigheten och Boverket i uppdrag att tillsammans:

- Analysera konsekvenser av olika sätt att definiera energihushållningskrav avseende nära-nollenergibyggnader.
- Utvärdera befintliga och nya lågenergibyggnader
- Redogöra för hur andra nordiska länder arbetar med nära-nollenergibyggnader.

Mätningar av energianvändning och inomhusklimat kommer att genomföras i befintliga byggander som har en energiprestanda som är ca 75 procent av energihushållningskraven i BBR. Fastighetsägare till sådana byggnader erbjuds deltagande genom att de kontaktas av myndigheterna.

Mätningarna ska ingå i utvärderingen till rapportering av uppdraget till regeringen den 9 juni 2015, men de ska även fortgå härefter för att ingå i övriga underlaget i detta program.

4.5 Ekonomiska förutsättningar

Energimyndigheten finansierar:

- Utrustning och installation för mätning och inrapportering av mätdata,
- Övriga kostnader för utförandet av mätningar enligt Energimyndighetens mätkriterier.

4.6 Övrigt

I ett separat uppdrag ska Boverket, i nära dialog med Energimyndigheten, mot bakgrund av dessa analyser föreslå definition och kvantitativ riktlinje avseende energihushållningskrav för nära-nollenergibyggnader

5 Mätning- och demonstration av nya lågenergibygnader

5.1 Syfte

Syftet är att genom mätningar och utvärderingar av nybyggda och nyrenoverade byggander få fram tillräckligt med underlag för en definition av nära-nollenergibygnader som kan användas i BBR från och med 31 december 2019 i enlighet med regeringens skrivelse. Arbetet pågår 2014-2017 och eventuellt även 2018.

5.2 Mål

Effektmålen för programmet är att:

- Erfarenheten av planering, projektering, byggande, kvalitetsäkring, mätning och uppföljning av lågenergibygnader har ökat inom fastighets- och byggbranschen,
- Andelen lågenergibygnader av det totala antalet nybyggnationer och renoveringar har ökat,
- Den geografiska spridningen av byggda och renoverade lågenergibygnader har ökat.
- Medvetenhet och kunskap om lågenergibygnader och dess kostnadseffektivitet har fått bred spridning,

Programmålen är att:

- Genomföra i storleksordningen 30- 60 demonstrationsprojekt med god geografisk spridning för nybyggnation och renovering inom programmet,
- Tillräcklig kvalitetssäkrad mätdata erhålls som underlag för analys av energianvändning, inomhusklimat och kostnadseffektivitet som underlag för definitionen av nära-nollenergibygnad.

5.3 Genomförande

I ca 30-60 byggnader genomförs mätning och utvärdering av energianvändning och övriga tekniska egenskapskrav, med god geografisk spridning för nybyggnation och renovering inom programmet. Detta utgör underlag för utvärdering och analys av definitionen av nära-nollenergibygnader. Samtidigt ska insatser göras för att öka kunskap kring ekonomiska förutsättningar vid

nybyggnation av lågenergibyggnader och energieffektiviseringsåtgärder vid ombyggnation. I möjligaste mån ska förutsättningar ges för en bredare implementering av spetsteknik på marknaden.

Energimyndigheten kommer genom ansökningsförfarande erbjuda fastighetsägare som planerar att bygga med en energiprestanda som ligger 25 procent och bättre än BBR att vara med i projektet. Deltagande innebär att mätningar av energianvändning och inomhusklimat görs i fastigheten i första hand till och med år 2017. Utrustningen planeras få sitta kvar i byggnaderna och användas vid uppföljande mätningar i framtiden.

Om möjligt kommer de byggnader som ingår i Kontrollstation 2015 även att ingå i analysredetta projekt. Där finns då redan utrustning installerad.

Som stöd för de fastighetsägare som deltar i mätningarna kommer en resurspool med byggandsteknisk, ekonomisk och systemteknisk kompetens att finnas.

Resultatet av mätningarna kommer att utvärderas och analyseras i första hand med myndighetens egen personal och med hjälp av konsulter. Utvärderingar och analyser kommer att göras under andra delen av år 2016 och 2017 varför dessa åtgärder inte detaljplaneras nu.

5.4 Ekonomiska förutsättningar

Energimyndigheten finansierar:

- Utrustning och installation för mätning och inrapportering av mätdata,
- Kostnader för expert- och konsult hjälp under planering och uppstart av mätningar samt under mätperioden
- Övriga kostnader för utförandet av mätningar enligt Energimyndighetens mätkriterier.

5.5 Ansökningskriterier och hantering av ansökningar

Projekt ska, för att ha möjlighet att få stöd, ha en tydlig ambition att nå en hög energiprestanda och ligga på en energiprestanda om högst 75 procent av energikraven enligt BBR. För renoveringsprojekt ska projektet ha ambitionen att nå en halvering av energianvändningen från före åtgärd eller en ambition att uppnå en energiprestanda om högst 75 procent av energikraven enligt BBR.

Projektägaren ska således inom projektet uppvisa en tydlig ambition att nå en hög energiprestanda.

Utlysningar kommer om så behövs att genomföras kontinuerligt för att säkerställa att tillräckliga mätningar kan göras under programperioden. Inbjudan går ut med information om programmet och ett sista ansökningsdatum. Ansökningar skickas in via Energimyndighetens E-kanal.

För att få en god variation av byggnadstyper och geografisk spridning på demonstrationsprojekten kan utlysningarna ha olika fokus under programperioden.

Stöd ges utifrån utlysningsskriterier och programbeskrivning. Ansökningar värderas utifrån programmets syfte och mål, vilket innefattar:

- Projektets energirelevans och ambition att nå hög energiprestanda vid nybyggnation eller väsentligt förbättra befintlig energiprestanda vid ombyggnation.
- Projektets förutsättningar att genomföra mätning av energianvändning och inomhusklimat samt dokumentera kostnader för genomförda energieffektiviseringsåtgärder.
- Projektets geografiska läge i landet, jämfört med befintligt beslutade demonstrationsprojekt.
- Projektets repeterbarhet, dvs möjligheten för liknande byggnader att genomföras i större skala.

5.6 Programråd

Beslut om tillsättning av ledamöter i programrådet fattas av Energimyndigheten. Ledamöter i programrådet omfattas av sekretess- och jävsbestämmelser i samma utsträckning som anställda vid Energimyndigheten. Energimyndigheten eftersträvar en jämn könsfördelning och etnisk mångfald, vilket ska beaktas vid tillsättningen av programrådet.

6 Kunskaps- och kompetenshöjning av nyckelgrupper

6.1 Syfte

Nyckelaktörer inom bygg- och fastighetsbranschen är väl insatta i energieffektivt byggande och renovering.

6.2 Mål

En omfattande satsning på kunskap om lågenergibyggande har genomförts.

6.3 Indikatorer

- Antal utbildningssatsningar riktade mot nyckelaktörer inom bygg- och fastighetsbranschen,
- Antal deltagare i kunskap- och utbildningsinsatser samt nöjdhetsindex för dessa,
- Antal kunskapsförmedlande bidrag i facktidskrifter eller tidningar inom och utanför vetenskapssamhället samt bidrag till debattartiklar eller debatter.

6.4 Genomförande

Energimyndigheten avser att initiera och stödja utbildnings- och kompetenshöjande insatser för att öka medvetenheten och kunskapen om energieffektiva byggnader hos nyckelgrupper inom fastighets- och byggbranschen. Energimyndigheten har i samarbete med byggbranschen tagit fram handlingsplanen ”Kompetensutveckling för energieffektivt byggande”, inom det EU-finansierade projektet Build Up Skills Sverige. Föreningen Sveriges Energikontor (FSEK) utvecklar tillsammans med en projektgrupp en projektplan för implementering av handlingsplanen. Energimyndigheten avser att stödja projektet och följa upp implementeringen av handlingsplanen.

Energimyndigheten har initierat ett samarbete med bland annat Fastighetsägarna Sverige och Byggherrarna för att öka kompetensen inom beställarleden, d.v.s fastighetsägare och byggherrar. Myndigheten kommer även att rikta sig till reguljära utbildningsanordnare för att i dessa utbildningar få in kunskap om lågenergibyggande i utbildningarna.

Under våren 2014 planeras en genomförandeplan för att långsiktigt öka kunskapen och kompetensen hos beställare. Under 2014 kommer anpassat

utbildningsmaterial att tas fram och under hösten planeras de första utbildningstillfällena.

7 Övrigt gemensamt för programmet

7.1 Information om programmet

På myndighetens hem sida finns en webbplats där utlysningar och övrig information om myndighetens arbete med lågenergibygnader kommer att finnas. En särskild kommunikationsplan kommer att tas fram under våren 2014 för att nå ut brett dels med den s.k. demosatsningen men också om angelägenheten att bygga med låg energianvändning.

7.2 Målgrupp och intressenter

Utöver de som listas nedan är universiteten viktiga intressenter, då de i sin fortsatta forskning kan utnyttja resultaten, i synnerhet de som arbetar med eller forskar inom områdena byggnadsfysik och -teknik, installationsteknik, arkitektur, fastighetsekonomi, energiteknik, energiförsörjning samt miljö-, samhällsbyggnads- och hållbarhetsfrågor.

Relevanta målgrupper och intressenter av satsningen utgörs framförallt av:

- Fastighetsägare
- Byggföretag
- Arkitekter
- Byggherrar, det vill säga beställare av byggnader
- Entreprenörer, det vill säga utförare och leverantörer av byggnader
- Installatörer inom VVS, el etc.
- Fastighetsförvaltare och driftpersonal
- De stora brukarna och fastighetsägarna, d.v.s. fastighetsbolag, bostadsrättsföreningar och villaägare
- Landsting, kommuner, stadsplanerare
- Bransch- och intresseorganisationer, exempelvis Sveriges Byggindustrier, Villaägarna m.fl.
- Energimyndigheten och andra myndigheter på området, exempelvis Boverket, Formas, VINNOVA, Konsumentverket m.fl.
- Institut och forskningsorganisationer med verksamhet inom området

- Energibolag

7.3 Energirelevans

Medlemsländerna inom EU ska uppnå 20 procent förnybar energi, 20 procent mindre utsläpp av växthusgaser och 20 procent energieffektivisering fram till år till 2020. Energianvändningen i byggander uppgår till ca 40 procent av Sveriges totala energianvändning. Potentialen för energieffektivisering och förnybar energi i bebyggelsen är stor. Många energieffektiviserande åtgärder i fastigheter är även kostnadseffektiva men blir ändå inte realiserade.

Genom att programmet bidrar till en bred demonstration av byggnader med hög energiprestanda ges fler fastighetsägare möjlighet att ta del av erfarenheter och kunskap. Förbättringar i byggnaders energiprestanda och nya byggnaders energiprestanda främjar en effektiv energianvändning i Sverige på lång sikt.

7.4 Samhälls- och näringslivsrelevans

Demonstrationsbyggnaderna ska visa hur väl lågenergibyggnader står sig ur byggnadsfysikaliskt såväl som brukarrelaterat perspektiv. Underlaget ska även bidra till en samlad analys av fastighetsekonomiska, samhällsekonomiska och miljömässiga följder av lågenergibyggnader och energieffektiviserande renoveringar.

Programmet ska bidra till att skapa bredare erfarenheter, kompetens och teknik för byggnader med låg energianvändning på marknaden. För både nya och befintliga företag är det intressant att utveckla och implementera sådan teknik som kommer att efterfrågas när byggnader ska nå nära-nollenergistandard. Optimalt kombineras en minskad energianvändning i byggnader även med ökad inomhuskomfort, vilket innebär att flera nivåer av hållbarhet finns med, även hälsoaspekter och brukarnas upplevda komfort och trivsel.

7.5 Miljöaspekter

Det finns miljö- och energifaktorer kopplade till både de materialval och den teknik som används, de arbetsmetoder som krävs, hur byggprocessen ser ut, hur transporter sker liksom hur byggnaderna tas i drift, används och står sig över tid.

Mätning och demonstration och kunskapshöjning är ett sätt att påskynda utvecklingen mot att byggnader långsiktigt utformas på ett miljöanpassat sätt och att en god hushållning av andra resurser främjas. Miljöeffekter av en minskad energianvändning och mer förnybar energi i bebyggelsen är t.ex. en stabilare

inhemsk försörjning av el och värme, minskade utsläpp och ökad andel energi från förnybara energikällor.

Programmet bidrar därför positivt till flera miljömål, exempelvis:

- Begränsad klimatpåverkan (all förbränning där inte koldioxid binds på nytt).
- God bebyggd miljö (energianvändningen i byggnader och lokaler).
- Frisk luft (all förbränning där rökgaserna inte kunnat renas till 100 procent).
- Giftfri miljö (till exempel kvicksilverutsläpp vid koleldning).

7.6 Programmet budget

Energimyndigheten har i Regleringsbrev för år 2014 tilldelats totalt 120 miljoner kronor för åren 2014-2016, varav 35 miljoner kronor för 2014 och 45 miljoner för 2015 och 2016. Dessa medel skall täcka samtliga kostnader som hänför sig till programmet.

8 Samband

Programmet anknyter till andra program och nätverk som finansieras av Energimyndigheten, exempelvis:

- Beställargruppen Bostäder (BeBo)
- Beställargruppen Lokaler (BELOK)
- Beställargruppen Småhus (BeSmå)
- Beställargruppen Livsmedelslokaler (BeLivs)
- Programmet för byggnader med mycket låg energianvändning (LÅGAN)
- Program Energi, IT och Design
- Forskning och innovation för energieffektivt byggande och boende
- Uthållig kommun
- UFOS Energi
- E2B2, Energieffektivisering i boende och byggande

Demonstrationsprogrammet kan bidra till möjligheter för nya följeforskningsprojekt och ge underlag till framtida forskningsprojekt. Samverkan med forskningsprogrammet E2B2 är av vikt då demonstrationsprogrammet kan ge synergieffekter och ger goda möjligheter att följa och studera byggprocessen under flera parallella lågenergiprojekt.

9 Ytterligare information

Programmet administreras hos avdelningen för Energieffektivisering på enheten Resurseffektiva byggnader. Information om programmet kan fås genom handläggarna Roger Eriksson, Anna Pettersson, experten Susan Linton samt enhetschef Karin Spets.

Roger Eriksson, 016-544 24 05

roger.eriksson@energimyndigheten.se

Anna Pettersson, 016-544 20 37

anna.pettersson@energimyndigheten.se

Susan Linton, 016-544 20 12

susan.linton@energimyndigheten.se

Karin Spets, 016-542 06 16

karin.spets@energimyndigheten.se

10 Referensunderlag

- Regeringens beslut N2014/74/E.
- Regeringens beslut N2014/75/E.
- Regleringsbrev för Energimyndigheten 2014
- Regeringens skrivelse Vägen till nära-nollenergibyggnader 2011/12:131.